

ก้าวใหม่ของการฟ้องคดีต่อศาลปกครองโดยผู้ต้องขัง*

จากคำวินิจฉัย ๓ เรื่องของที่ประชุมใหญ่สภาแห่งรัฐแผนกคดีปกครอง สภาแห่งรัฐ ได้วางหลักใหม่ในเรื่องสิทธิของผู้ต้องขังในการฟ้องคดีเกี่ยวกับ “มาตรการรักษาความสงบเรียบร้อย ในองค์กร (mesures d'ordre intérieur)” ซึ่งแต่เดิมไม่อาจนำมาฟ้องเป็นคดีต่อศาลปกครองได้ เว้นเสียแต่เป็นเรื่องที่กระทบต่อเสรีภาพและสิทธิขั้นพื้นฐาน ในกรณีนี้ สภาแห่งรัฐได้วางหลักในการพิจารณาว่ามาตรการที่นำมาใช้กับผู้ต้องขังดังกล่าวสามารถฟ้องร้องคดีได้หรือไม่ โดยพิจารณาจากลักษณะและผลกระทบของมาตรการต่อผู้ต้องขัง จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สภาแห่งรัฐจึงวินิจฉัยว่า คำสั่งเกี่ยวกับมาตรการรักษาความสงบเรียบร้อยในองค์กรสามารถถูกนำมาฟ้องต่อศาลปกครองได้ เป็นต้นว่า คำสั่งย้ายผู้ต้องขังในทัณฑสถานแห่งหนึ่งไปยังทัณฑสถานอีกแห่งหนึ่งสำหรับผู้ที่ถูกลงโทษหนักมาก ทั้งนี้ ตามระบบของการลงโทษ และคำสั่งไม่ให้ประกอบอาชีพ กล่าวคือ คำสั่งที่ฝ่ายบริหารของทัณฑสถานยกเลิกการประกอบอาชีพของผู้ต้องขังระหว่างอยู่ในทัณฑสถาน รวมทั้งคำสั่งเกี่ยวกับ “การกักขังเพื่อความปลอดภัย” หมายถึง การย้ายผู้ต้องขังจากทัณฑสถานหนึ่งไปยังทัณฑสถานอีกแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการพยายามหลบหนีของผู้ต้องขัง

อย่างไรก็ตาม หลักการใหม่จากคำวินิจฉัยของสภาแห่งรัฐดังกล่าวไม่ได้ทำให้กรอบของมาตรการรักษาความสงบเรียบร้อยในองค์กรหมดสิ้นไปเลย โดยสภาแห่งรัฐได้คำนึงถึงดุลยภาพระหว่างการใช้สิทธิของผู้ต้องขังกับอำนาจการควบคุมดูแลของฝ่ายบริหารของทัณฑสถาน ซึ่งที่ประชุมใหญ่แผนกคดีปกครองได้ระมัดระวังและกำหนดแนวทางที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำสั่งลงโทษ โดยการโยกย้ายผู้ต้องขังต่อเนื่อง คำสั่งโยกย้ายจากเรือนจำ (สำหรับการฝากขัง) ไปยังทัณฑสถาน หรือคำสั่งโยกย้ายระหว่างทัณฑสถานประเภทเดียวกัน ไม่อาจที่จะนำมาฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ เว้นเสียแต่เป็นเรื่องที่กระทบต่อเสรีภาพและสิทธิขั้นพื้นฐาน รวมทั้งคำสั่งของทัณฑสถานที่ใช้สิทธิขอประกอบอาชีพ หรือการจัดแบ่งประเภทงานของผู้ต้องขังก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน

(สภาแห่งรัฐที่ประชุมใหญ่ วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ คดี *Garde des Sceaux, Ministre de la Justice c/MM. BOUSSOUAR, PLANCHENAUULT et M. PAYET*)

* ลงพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในวารสารวิชาการศาลปกครอง ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม) ๒๕๕๑ แปลและเรียบเรียงจากจดหมายข่าวกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง สภาแห่งรัฐ – ศาลปกครองชั้นอุทธรณ์ – ศาลปกครองชั้นต้น ฉบับไตรมาสที่ ๑๘ ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๐๐๘

โดยนางสาวนันท์นภัส วงศ์สุธารส พนักงานแปล ศูนย์ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักวิชาการและความร่วมมือระหว่างประเทศ